

Nowe miejsca dla ptasich lęgów

Ptaki można chronić w różny sposób. Jedną z możliwości jest uzupełnianie w naturze tych elementów siedliska, które są wiążące dla egzystencji gatunku, a których w zmienionym przez człowieka krajobrazie brakuje. W lasach gospodarczych deficytowymi składnikami z pewnością są martwe drzewa stojące, w tym złomy chętnie zajmowane przez puszczyka uralskiego, czy wiekowe drzewa, których pnie mają wystarczającą średnicę, by mógł w nich wykuć dziuplę dzięcioł czarny, a rozłożyste korony są doskonałą podstawą do budowy gniazda przez czarnego bociana. W takiej sytuacji właściwą formą pomocy mogą być różnego rodzaju konstrukcje imitujące miejsca gniazdowe. W latach 2011–2013 w ramach projektu pn. „Ochrona zagrożonych gatunków ptaków w Karpatach Zachodnich”, realizowanego przez Fundację Wspierania Inicjatyw Ekologicznych z Krakowa, objęliśmy działaniami ochrony czynnej

W złomach często gniazduje puszczyk uralski

	budka	platforma	skrzynka	norka	razem
puszczyk uralski	110	40	11		161
orlik krzykliwy		10			10
sóweczka	150				150
włochatka	150				150
zimirorodek				54	54
rybitwa zwyczajna		1			1
razem	410	50	11	54	526

Budowanie platform wymaga przeszkolenia w tree-climbing'u (czyli bezpiecznej wspinaczce na drzewa)

Sztuczne konstrukcje wieszaliśmy zwykle daleko od szlaków

powiaty przygraniczne małopolski, skupiając się na terenach górskich: od Beskidu Śląskiego po zachodnią część Beskidu Niskiego. W tych miejscach odtworzyliśmy w sumie 526 miejsc lęgowych kilku gatunkom ptaków.

Szczęśliwymi odbiorcami naszych budek lęgowych były sóweczki, włochatki i puszczyki uralskie. Platformy przeznaczaliśmy ponownie dla puszczyków uralskich, ale też dla orlików krzykliwych, wyspę dla rybitw i w końcu norki – dla zimorodków. Przypuszczamy, że konstrukcje te nie będą używane wyłącznie do rozrodu i nie tylko przez docelowych rezydentów, ale też np. jako spiżarnie, miejsca odpoczynku czy noclegownie przez inne ptaki i przedstawicieli innych grup zwierząt. Tym niemniej szukając odpowiednich miejsc do ich ulokowania, kierowaliśmy się własnym doświadczeniem i wiedzą dotyczącą wymagań siedliskowych gatunków ptaków „pożądanych”. Posilkowaliśmy się też wynikami wcześniejszej inwentaryzacji w tym rejonie, którą objęliśmy 25 gatunków ptaków z listy zagrożonych i rzadkich, stwierdzając ponad 500 ich stanowisk (np. powyżej 30 terytoriów puszczyka uralskiego, włochatki, sóweczki, a więcej niż 60 orlika krzykliwego).

W sumie udostępniliśmy 161 miejsc gniazdowych dla puszczyka uralskiego: 40 platform, 11 skrzynek mocowanych w koronach drzew, które pełnią podobną do platform funkcję, oraz 110 obszernych budek lęgowych. 10 platform zostało zbudowanych z myślą o orliku krzykliwym, aczkolwiek wydaje się, że i te miejsca mogą być atrakcyjne dla puszczyka uralskiego. Po 150 budek lęgowych zawisło w odpowiednich siedliskach dla włochatki i sóweczki. Dużym problemem były gabaryty, a zwłaszcza ciężar wieszanych budek lęgowych, gdyż np. te przeznaczone dla sóweczki przekraczały masę 10 kg. Utrudniało to znacznie ich transport i mocowanie, jednak w zamian za to ptaki otrzymały solidne i trwałe lokum.

Nad rzekami: Skawą, Dunajcem, Czarną Orawą i Popradem wywierciliśmy 54 norki dla zimorodków, zaś w okolicach Starego Sącza zwodowaliśmy pływającą wyspę dla rybitw. Być może wiercenie norek dla zimorodka budzi zdziwienie, mogliśmy się jednak przekonać, że skarpy górskich rzek są bardzo kamieniste i wygrzebanie głębokiej na ok. 60 cm norki może być główną barierą w zajęciu przez tego ptaka terytorium na danym odcinku rzeki. Jakie będą rezultaty naszych działań, przekonamy się w kolejnych latach.

Tekst: Romuald Mikusek, Marek Kołodziejczyk

Dziękujemy naszym przyjaciołom, którzy pomagali nam w pracach terenowych, szczególnie Przemkowi Kumorkowi, Bartkowi Janoszkowi i Tomaszowi Deptule.

Budka dla sóweczki zawisła w odpowiednim dla gatunku siedlisku

Mamy nadzieję, że takie widoki będą cieszyć nas i sowy już wkrótce

Uczestnicy obozu ornitologicznego. Od lewej stoją: budka dla włochatki, puszczyka uralskiego i sóweczki :)

